

Моја талерија

ОСЕТИ УМЕТНОСТ

Зоживљавање уметничких дела путем чула

Драга децо,
Добро дошли у Галерију Матице српске, ризницу лепих и вредних уметничких дела.
Галерија Матице српске је један од најстаријих музеја у Србији и налази се
у центру Новог Сада.

Ко све ради у Галерији?...

Дело за уметничка дела

Ја сам кустос! Чувам и проучавам уметничка дела!
Објашњавам деци и одраслима у чему је вредност уметничких дела из наше ризнице!

Стална поставка 19. века

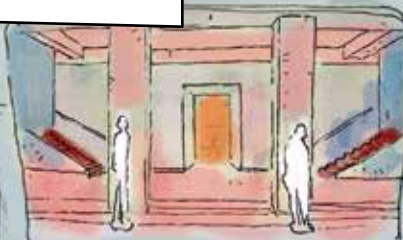
Дечја соба

Ја сам продавац улазница и сувенира! Свакоме ко дође у Галерију пожелим добродошлицу. Код мене можеш купити карту али и сувенир као успомену на своју посету!

Сувенирница

Ја сам конзерватор и рестауратор! Пазим да се уметничка дела што боље сачувају, али и лечим и поправљам оштећена дела! Могу да им вратим стари сјај!

Конзерваторски атеље

Ја сам музејски чувар!
Чувам Галерију и уметничка дела у њој. Пазим да их неко не украде.

Стална поставка 20. века

Стална поставка 18. века

Ја сам управница! Бринем о свему и моја одговорност је велика. Уз помоћ својих колега, трудим се да Галерија Матице српске буде што бољи музеј.

Свечани салон

Ја сам Мајична Мајича!
Повешћу вас у музејски свет...
Заједно ћемо откривати уметничка дела
која ће продудити сва наша чула!

Шта мислиш, на који начин доживљавамо уметничка дела?

Уметничка дела су дела визуелне уметности. То су слике, скулптуре, цртежи и графике које првенствено доживљавамо чулом вида.
Гледамо и видимо шта је на уметничком делу представљено: људи, предмети, природа. Опажамо детаље, боје, композицију, али и потезе четкицом које је уметник начинио.

Ови знаци ће ти помоћи да се боље разумемо
док будеш читао/ла књижицу:

НАЦРТАЈ

ЗАДАТАК

ДА ЛИ СТЕ ЗНАЛИ?

ЗАНИМЉИВОСТ

Да ли можемо слику или скулптуру да доживимо и другим чулима?

Уметник линијама и бојама дочарава своју уметничку замисао и у нама буди сва чула и осећања!

Завиримо у свет уметничких дела и ослушнимо шум мора, осетимо мирис пролећног цвећа, засладимо се сочним воћем и осетимо нежан додир најфинијих материјала.

Спољашњи свет опажамо и доживљавамо уз помоћ пет чула.
То су: чуло вида, чуло слуха, чуло укуса, чуло мириса и чуло додира.
Захваљујући овим чулима можемо да разговарамо, читамо, загрлимо драгу особу,
уживамо у укусу свог омиљеног јела и свежем мирису природе.

Задатак

Напиши у поља испод слика помоћу ког чула се доживљава приказана радња.

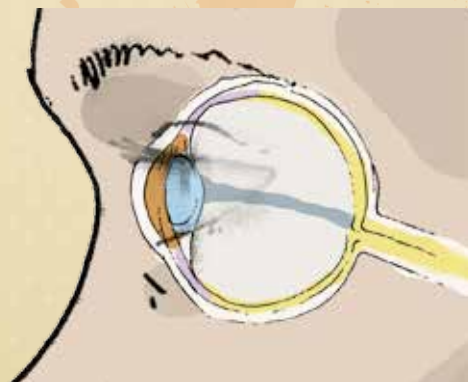
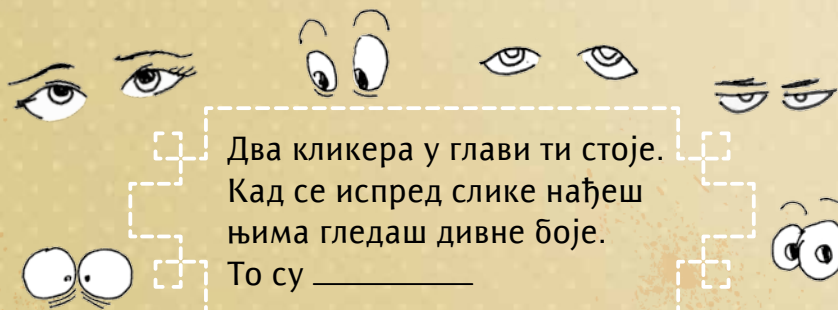
У погледу чула међусобно се разликујемо – код неких од нас поједина чула су мање развијена него код других.

ОСЕТИ УМЕТНОСТ ЧУЛОМ ВИДА!

Како видимо?

Орган чула вида су очи. Очи су две мале кугле, добро заштићене у очним дупљама. Само око осетљиво је на светлост и боје које се помоћу очног живца преносе до мозга. Мозак анализира информације добијене из сваког ока и саставља их да би нам вратио слику у боји и покрету. На тај начин можемо да видимо ствари око себе.

Задатак

За некога ко добро види и опажа ствари кажемо да има „око соколово“. Провери да ли и ти имаш „око соколово“. Пронађи разлике.

Занимљивост

Неке особе имају проблем са разликовањем боја. Када особа не разликује црвену и зелену, она је далтониста.

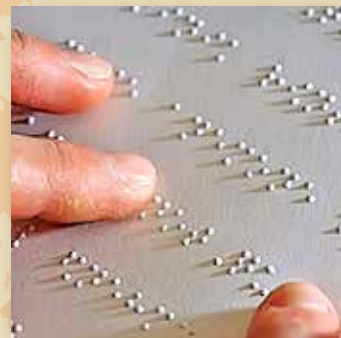
Да ли сте знали?

Неки људи се рађају без вида или током живота остају без њега.

Иако не виде, они могу да читају користећи Брајево писмо – додирујући рељефне знаке направљене од испупчених тачкица. Ово писмо за слепе је у 19. веку саставио француски учитељ Луј Брај, који је од детињства био слеп.

Особа која не види носи бели штап и помера га лево-десно док хода, како би на време приметила препреку.

Такође, овим особама помаже и верни човеков пријатељ – пас. Постоје посебно дресирани пси који воде слепу особу. Најбољи у томе су лабрадори, златни ретривери и вучјаци.

ОСЕТИ УМЕТНОСТ ЧУЛОМ СЛУХА!

Како чујемо?

Орган чула слуха су уши. Оне нам омогућавају да чујемо звуке. У центру уха налази се слушни нерв који мозгу преноси звуке које чујемо. Уши имају облик шкољке, што им омогућава да боље „хватају“ звуке и усмере их ка унутрашњости уха. Тако их мозак анализира и разврстава.

Да ли сте знали?

Постоје особе којима се није развио слушни нерв, па оне не чују. Они који су рођени глуви често не говоре, јер се говор учи слушајући друге. За глвонеме особе постоји посебан знаковни језик помоћу ког разговарају. Они рукама праве знакове који представљају речи.

Задатак

Научи знаковни језик!

Здраво!

Како се ...

ти ...

зовеш?

Занимљивост

Зашто неке особе умеју да мрдају ушима?

Веома давно, у праисторији, мишићи ушију су људима омогућавали да их упере у свим правцима и ослушну одакле им прети опасност. Данас, како нам то није потребно, мишићи су се смањили, али су неке особе ипак сачувале већу покретљивост ових мишића.

Уједноједи мачицу и ослушни слике!

На сликама су приказани експлозија вулкана и жито које шушти под ветром. Како је могуће да уметник уз помоћ боје и потеза четкицом прикаже звук? Црвеном праскавом бојом дочарао је експлозију вулкана, а потезима четкице у различитим правцима таласање и шуштање класја жита и фијукање ветра.

Задатак

Откриј какав се звук чује са које слике.
Повежи особине звука са одговарајућом сликом.

продоран

нежан

силовит

заstraшујућ

праскав

тих

Димитрије Н. Петровић
Везув у пламену, око 1870.

Милан Коњовић
Жица, 1938.

Шта мислиш, како су речи „шуштање“ и „фијукање“ настале?
Покушај да се сетиш још неке сличне речи.

Новак Радонић
Девојка са канаринцем, 1858.

Девојка са слике на прсту држи канаринца.
Да ли чујеш његову песму?
Канаринац је птица певачица. Он својим
цвркутом разговара са осталим птицама,
али се и удвара свом пару.

Да би нам приказао да девојка лепо пева,
уметник је насликао канаринца. Тако нам је
дочарао да је њен глас мио и нежан као
цвркут ове птице.

Да ли знаш за још неку птицу певачицу?
Нека ти ова загонетка помогне да се сетиш.

На гранчици својој чучи,
Мелодију нову учи.
Ту прелепу песму чуј,
Знај да јој је име_____.

Постоје природни звуци које
праве природа и човек – цвр-
кут, грмљавина, жубор воде,
ветар, говор, али и вештачки
звуци које човек производи
различитим предметима.

Концерт је право уживање за наше уши.
На слици младић свира на мандолини. Можда се он,
као птичица, песмом удвара девојкама!?

Шта мислиш, да ли и природа учествује у овом концерту?
Замисли да си и ти у друштву са девојкама и младићем!
Које још звуке чујеш осим звука мандолине?

На овој слици уметница је насликала један стари
народни инструмент – гусле.
У давним временима људи су певали песме уз пратњу
гусала и тако их преносили са колена на колено
и сачували од заборавља!
Да ли си некада чуо како овај инструмент звучи?

Даница Јовановић
Мртва природа са гуслама, 1909.

Сава Шумановић
Концерт у пољу, 1925.

Да ли сте знали?

Мандолина и гусле су дрвени
жичани инструменти. Код њих
се звук добија тако што својим
прстима или гудалом притиска-
мо или окидамо жице.

Задатак

Направи свој жичани инстру-
мент. Затegni гумицу између
два предмета и окидај прстом
по њој. Какав се звук чује?

Богдан Шупут, *Кафана у Паризу*, 1939.

Задатак

Ево мале помоћи! У поља поред детаља са слике, напиши назив звука који чујеш!

Играј са својим другарима „игру кише”. Телима произведите звук кише тако што ћете најпре заједно лагано пуцкати прстима (ромињање кише), затим тапшати длановима (пљусак) и, на крају, ударати ногама о под (олуја).

Иван Табаковић, *Генијус*, 1929.

Обрати пажњу на то како је уметник поставио музичаре на слици.

Нацртај оркестар тако да звучи хармонично.

И на овој слици су приказани музичари. Шта мислиш, каква се музика чује?

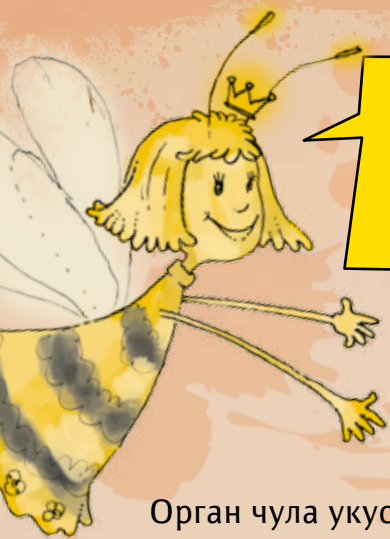
Када је музика пријатна за ухо и складна кажемо да је хармонична, а када је непријатна и инструменти међусобно неусклађени кажемо да је дисхармонична.

Да ли сте знали?

Труба и тромбон су лимени дувачки инструменти. Код њих се звук добија дувањем ваздуха из уста и плућа музичара у инструмент.

ОСЕТИ УМЕТНОСТ ЧУЛОМ УКУСА!

Како осетимо укус?

Орган чула укуса је језик. Њиме можемо осетити да ли је храна слана, слатка, кисела или горка. Језик различите укусе открива помоћу посебних квржица које покривају целу његову површину. Међутим, различити делови језика осетљиви су на различите укусе.

Занимљивост

Деца имају много више рецептора укуса на језику него одрасли. Због тога су посебно осетљива на јаке укусе и зачине. Одрасли без проблема једу љуту паприку, деци је она превише љута.

Да ли сте знали?

Чуло укуса и чуло мириса су повезани. Без чула мириса не можемо препознати поједине укусе.

Затвори нос и пробај воћни јогурт. Твој језик ће регистровати само слатак укус, али нећеш осетити да ли је у питању укус јагоде, кајсије или банане.

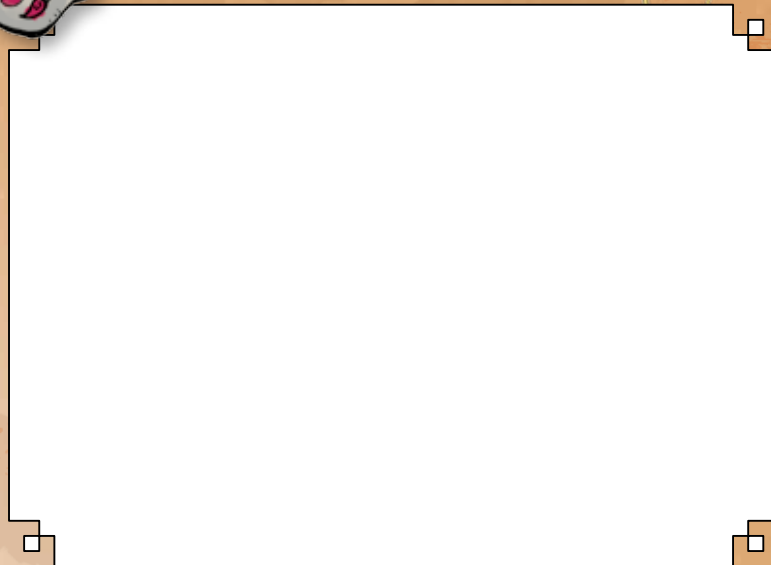

Бака са слике се управо припрема да руча. Она је спремила чорбу, хлеб, месо и кромпир. Шта ти највише волиш да ручаш?

Помоћу малтице израдај да осетим како је укуса насликана храна!

Нацртај свој омиљени ручак!

Катарина Ивановић
Старица се моли пред обед, 1941–1942.

У давним временима нису постојале продавнице него су људи сами производили храну. Узгајали су воће, поврће, житарице и месили хлеб. Да ли знаш, шта је све било потребно старици са слике да умеси хлеб?

Задатак

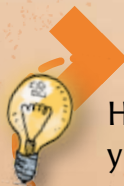
Заокружи намирнице које су потребне за мешање хлеба.

Милан Коњовић, Лукац, карирана салвета, 1951.

Уживи се у слику! Замисли да храну која је приказана на столу имаш за доручак. Можеш ли осетити различите укусе? Који ти се највише допада?

Задатак

Напиши у празна поља каквог укуса је лук, а каквог сланина.

Занимљивост

Да ли си приметио да људи, када сецкају лук, плачу? Разлог за то је што лук, док га сечемо, испушта невидљиве честице које у додиру са нашим очима изазивају сузе.

Шта мислиш, ђо чему је сланина добила име?

Које воће видиш на слици? Које ти је најукусније?

Вешто насликано воће делује сочно и сласно, као да је право. Толико да готово пожелимо да га окусимо.

Шта све можемо направити од свежег воћа? Да ли се тиме воћу мења укус?

Задатак

Повежи воће и производе који се од њега добијају. У поља напиши каквог је укуса воће, а каквог производи!

Димитрије Ж. Петровић
Мртва природа са лубеницом, 1857.

На чокоту било му је фино,
а онда га стрпаше у вино.

То је _____

Да ли сте знали?

Лубенице и диње су заправо поврће из породице тикви. Оне се, као свако друго поврће, морају садити сваке године, док је воће плод вишегодишњих биљака.

Ђорђе Бокшан
Мртва природа са корама од поморанџе, 1956.

Неко је овде олутио
поморанџу да би се
засладио. Шта је то
оставио на столу?

Кора штити сочни део воћке,
као што кожа штити наше тело.

Шта мислиш, каквог је
укуса кора поморанџе?

Да ли сте знали?

Слике на којима су предмети, чиније са
воћем и поврћем, или вазе са цвећем,
зову се *мртва природа*.

Задатак

Пронађи и напиши бројеве страница
у овој књижици на којима су слике
мртве природе. _____

Иако је не једемо, рендану кору од
поморанџе наше маме и баке често
стављају у колаче, јер даје
посебну арому.

Сава Шумановић, Енџелскије у Паризу, 1925.

Пажљиво погледај слику. У каквим све укусима
уживају даме на излету у Паризу?
Оне се сладе _____, пију горку _____,
а каквог је укуса вода у бокалу?

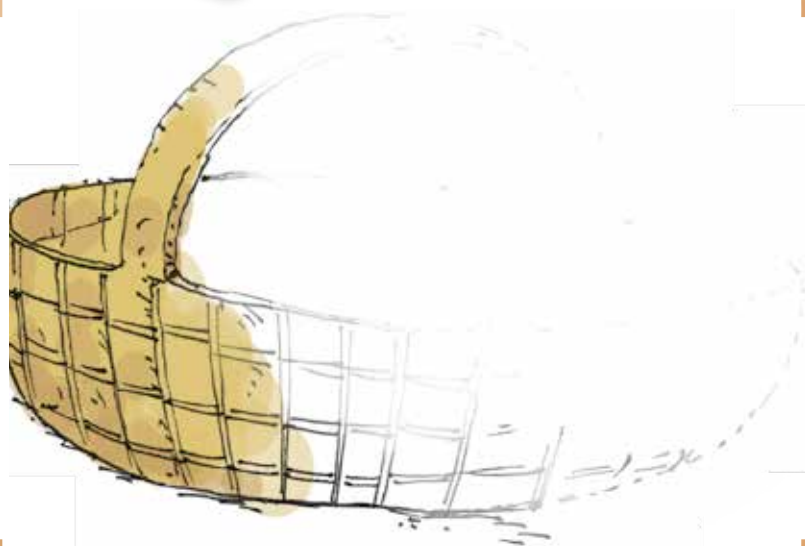
Вода је течност која нема укус, мирис и боју.
Види којом ју је бојом уметник насликао!

Вода нам је неопходна за живот.
Нажалост, данас је на
планети све мање и мање
воде за пиће. Зато је
користи паметно!

У корпу нацртај храну коју
најрадије носиш на излет.

Не заборави да на излет
увек понесеш воду!

ОСЕТИ УМЕТНОСТ ЧУЛОМ МИРИСА!

Како осетимо мирис?

Орган чула мириса је нос. Он „хвата“ мирисе. Мириси су најситније честице ослобођене из биљака и живих бића. Оне плутају по ваздуху и надражују сићушне рецепторске длачице смештене у дну нашег носа. Ти рецептори помоћу једног нерва шаљу мирисе мозгу, а он их препознаје.

Да ли сте знали?

Нос може да распозна око 10.000 различитих мириса.

Занимљивост

Неке особе имају веома развијено чуло мириса које им омогућава да се баве посебним послом – да буду „нос“. „Носеви“ су људи важни у процесу стварања парфема. Они су у стању да распознају најфиније мирисе цветова како би их мешали и стварали нове мирисе.

Уз нашу малу помоћ одреди за која је још занимања важно распознавање различитих мириса. Покушај да нацрташ људе који се њима баве.

У пролеће се природа буди и дарује нам безброј мириса. Они су инспирисали нашег уметника да наслика ово пролећно цвеће.

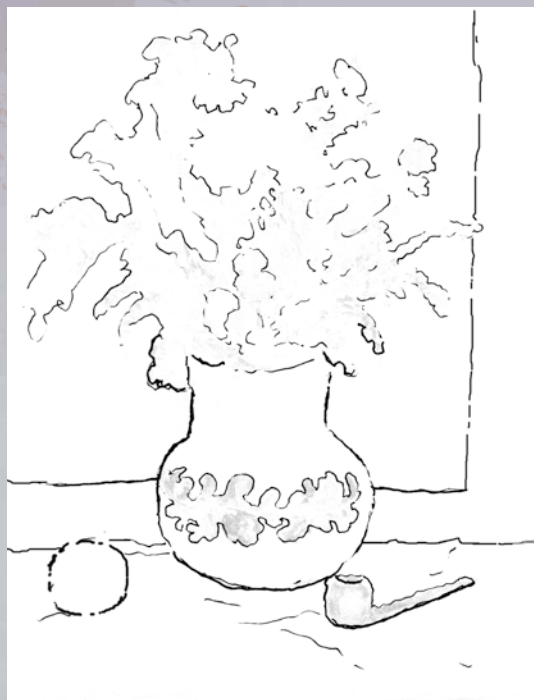
Својим мирисом и бојом цвеће привлачи инсекте који преносе цветни прах — полен, са једног цвета на други. Тако се врши опрашивање, без којег нема размножавања цвећа.

Међутим, човеку не мирише сваки цвет пријатно. Како ти мирише цвеће са слике? Које боје ти казују да је оно свеже и мирисно?

Мени сво цвеће
лепо мирише!

Миливој Николајевић
Пролећно цвеће, 1940.

Задатак

Обој цртеж тамним и мрким бојама. Размисли да ли цвеће и даље делује мирисно...

Нека ти слика помогне да се на тренутак вратиш на море
и сетиш се свих морских мириса...

Море, плаже и луке имају посебан
мирис.

Чуло мириса нас најбоље од свих
чула враћа у прошлост и подстиче
успомене.

Кад ноздрве заголица
мирис рибе, соли, бора,
помислићеш тад на лето,
сетићеш се плавог _____.

Петар Добровић, *Једрилице у луци*, 1935.

Нацртај све оно чији мирис те подсећа на море и лето.
Нека то буде твој мали морски споменар.

Иван Радовић, Војвођанско село, 1939.

Замисли да се налазиш у војвођанском селу са слике!

Осетиш ли мирис природе, свежег млека, бакиних колача, домаћих животиња и штале?

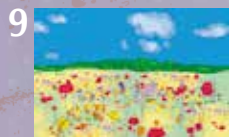
Људи са слике су се управо вратили са рада у пољу.

На селу се обављају различити послови као што су обрађивање земље, кошење траве, скупљање сена и други. Како миришу земља, трава и сено?

Задатак

Реши укрштеницу! У празна поља упиши који су мириси села? Нека ти сличице помогну да се сетиш!

1			М							
2			и							
3			р							
4			и							
5			с			ж				
6			и							
7			с							
8			е							
9			л							
10			а							

Да ли си некада био у шуми као што је ова на слици? Шуме су пуне дрвећа, снажних мириса и свежег ваздуха. Зато, када одемо у шуму кажемо да дишемо „пуним плућума“.

Задатак

Помози Магичној Матици да нађе најмириснији пут до своје кошнице.

Дрвеће и биљке ће сваки простор учинити свежијим и мириснијим. Они су „плућа“ наше планете. Чак и непријатне мирисе саобраћаја и издувних гасова у градовима, дрвеће може да ублажи.

На слици је приказан Нови Сад пре више од шездесет година. Можеш ли да препознаш центар и део града према Катедрали?

Видиш да некад није било пуно саобраћаја, а да је било много више зеленила!

Замисли, какав се мирис некада могао осетити у центру Новог Сада, а какви се осете данас?

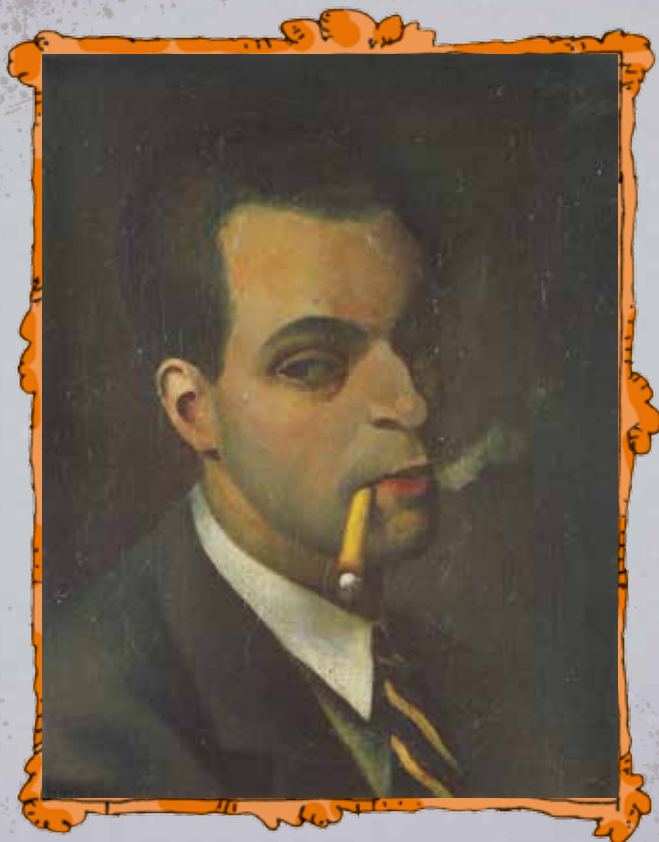
Задатак

Заокружи предмете који доприносе да твој град лепше мирише!

Никола Граовац, *Нови Сад*, 1950.

Милан Коњовић
Аутопортрет са цигаретом, 1923.

Уметник је себе насликао са цигаретом.
Када се цигарета упали, ствара се дим и осети
се мирис запаљеног дувана.

Какав је мирис цигарете и дуванског дима?

У просторији пуној
дима, кажемо да је
загушљиво!

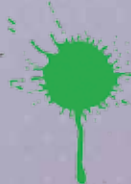
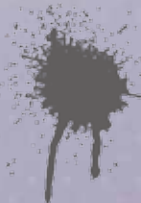
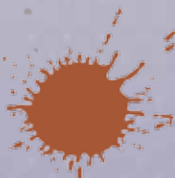

Занимљивост

Дуван је врста биљке. У
њој се налазе материје
које лоше утичу на чо-
веков организам. Зато
је пушење штетно по
здравље!

Уметник је овде употребио тамне браон и сиве боје. Које боје тебе асоцирају
на мирис дуванског дима и загушљив простор? Заокружи их!

Задатак

Напиши број странице на којој се још крије мирис дувана.

ОСЕТИ УМЕТНОСТ ЧУЛОМ ДОДИРА!

Како осетимо додир?

Орган чула додира је кожа. У њој се налазе милиони малих рецептора осетљивих на бол, голицање или миловање. Они праве разлику између топлог и хладног, сувог и мокрог, нежног и грубог, тврдог и меког...

Ако ме дираш,
можеш да настрадаш!

Највећи број ових рецептора се налази у врховима прстију, па су зато они најосетљивији на додир!

Да ли сте знали?

Постоје људи који не могу да осете бол, па не примећују када се повреде или кад их нешто боли. Такође, не осете када је нешто врело, па лако могу да се опеку.

Занимљивост

Неки делови коже су осетљивији на голицање од других. Најчешће смо голицљиви на табанима и испод мишке. Али, да ли си знао/ла да се смејемо само ако је голицање део игре са неком блиском особом, а не ако сами себе заголицамо.

Племкиња са слике има капу израђену од финих материјала – од чипке и сатена.

Уметник је толико верно насликао материјале на слици да их скоро можемо осетити под руком.

Површина неког материјала се назива текстура. Најбоље је можемо осетити додиром на својој кожи.

Задатак

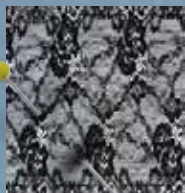
Утврди какви су материјали на овим сличицама и повежи одговарајуће појмове са њима.

нежно

меко

грубо

топло

глатко

хладно

Константин Данил, *Роксанда Јаџогић*, 1829–1931.

Племкиња око врата носи огрлицу од бисера. Какву текстуру имају бисери? Да ли су бисери и сатен топао или хладан материјал?

Капетан са слике
носи одело шивено
од различитих материјала.
Да ли си некад
осетио/ла те материјале?

крзно

злато

плиш

сатен

метал

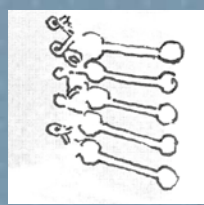
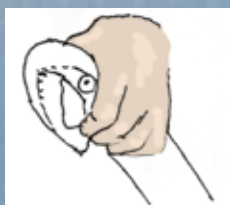
Јоаким Марковић
Секула Витковић, око 1734.

Дебљина неког материјала се најбоље осети додиром прстима. Пробај да гледањем слике осетиш који је од ових материјала танак, а који дебео?

Задатак

Издвојене предмете са слике обој плавом бојом ако мислиш да су хладни на додир, а црвеном ако мислиш да су топли и да греју.

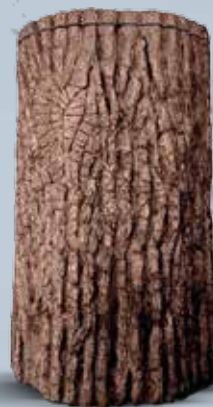
Какав осећај на кожи ствара додир бркова?
Ако те је некад пољубила особа која има бркове и браду, познато ти је да они голицају и гребуцкају. Шта мислиш, да ли бркови гребу и оне који их носе?

Уметник који прави скулптуре зове се скулптор или вајар.
Својим додиром он ваја или клеше и тако мења облик и текстуру
неког материјала.
Вајар може да учини да глатко постане храпаво, а храпаво глатко.

Сава Сандић, *Медуза*, 1990.

Ова скулптура је настала од дрвета.
Дрво је природни материјал.
Какву текстуру има обрађено дрво,
а какву необрађено?

Да би направио скулптуру
уметник најпре израђује мо-
дел, најчешће у глини. Да ли си
некад радио са глином?
Глина је врста земље. Она је
непреавилног облика и мења
своје особине када јој додамо
воду и обликујемо је рукама.

Камен од ког се прави скулптура је углавном гладак, али уметник својим длетом може то да промени.

Славка Средовић Петровић
Бели медвед, пре 1956.

Уочи који део тошове скулптуре
има глатку, а који храпаву текстуру?

Када вајар жели да направи неки облик у камену, он користи длето и чекић којима клеше скулптуру.
Како се зове уметник који се бави клесањем?
Заокружи тачан одговор.

1. клесач

2. клесник

3. клесар

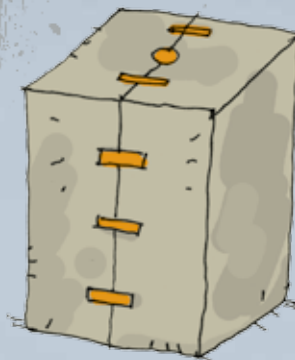
Ова скулптура је направљена од бронзе. Бронза је метал који се добија мешањем неколико различитих метала.

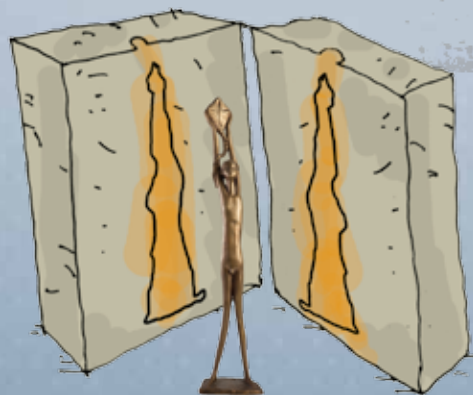
Мира Сандић
Дечак ђушџи змаја, 1987.

Да би јој дао облик, уметник најпре мора бронзу да загреје како би она била у течном стању, а затим да је излије у припремљен калуп жељеног облика.

Када се осуши, бронза постаје хладна и тврда.

К'о чаробњак неки ја уметност стварам,
да скулптура засја правим својим сјајем,
уметничка дела и клешем и вајам
и додиром својим облике им дајем!
Ја сам _____.

Ана Бешлић, *Јасјук VI*, 1988.

Скулптуре које си видео у овој књижици израђене су од природних материјала.
Да ли препознајеш шта скулптура на слици представља.
Од ког материјала је она направљена?
Пластика је вештачки материјал и данас га веома често срећемо у својој околини.

Провери какви су на додир!

Осврни се око себе и уочи
предмете од пластике.
Нацртај их!

Будући да си научио како да посматраш уметничко дело и да осетиш уметност свим чулима, поред чула која имаш развио си још једно –

МУЗЕЈСКО ЧУЛО.

То је посебно чуло које служи да се њиме осете лепоте уметничког дела и да се научи нешто ново када се посети музеј.

Музејско чуло нема свако, већ само онај ко је научио да ужива у уметности, као што си ти научио у Галерији Матице српске и уз помоћ ове књижице. Сада, када си постао прави мали познавалац уметности и стекао музејско чуло, негуј га и чувај.

Као што остала чула можеш да развијаш вежбањем, тако и ово чуло треба што више да користиш. Настави да обилазиш и друге музеје и галерије и уживај у уметности.

Квиз

1.

Пред тобом је списак музејских занимања. Избаци улеза!

конзерватор

психолог

кустос

управник

учитељ

музејски чувар

продавац улазница

2.

Са колико чула, уз помоћ маште, можемо да осетимо уметничка дела? _____

3.

Са којих слика се чују нацртани инструменти. Повежи инструменте са сликама!

4.

Заокружи воће које си могао да окусиш на сликама у књижици?

5.

Употреби своје музејско чуло! На којим страницама књижице се налазе слике са којих се осети мирис дувана? _____

6.

Ликови са слике спремају се за хладну зиму. Од којих материјала би им препоручио/ла да сашију одело?

плиш

кожа

крзно

вуна

свила

Решење кви́за

1. психолог, учитељ

2. Са 4 чула.

3.

4.

5. На 21. и 26. страници.

6.

плиш

вуна

крзно

Након прочитане књижице
и успешно решеној кви́за
заслужио/ла си диглому.

Галерија Маџице српске
додељује

Џиџому

којом се потврђује да је

усео/ла свим чулима да осети уметничка дела.

На овај начин си стекао/ла музејско чуло.
Сада можеш, као прави познавалац уметности,
да идеш у музеје и галерије и уживаш у уметности.

Ако желиш, можеш исећи дијелому,
урамити је и окачити на зид
у својој соби.

Издавач

Галерија Матице српске
Трг галерија 1
Нови Сад

Главни и одговорни уредник
Мр Тијана Палковљевић Бугарски

Концепти програма
Мр Тијана Палковљевић
Бугарски
Снежана Мишић, МА

Аутори
Снежана Мишић, МА
Јелена Огњановић
Мирослава Жарков

Рецензенти
Др Јована Милутиновић

Лектор и коректор
Јелица Недић

Илустрације и дизајн
Лазо Сатмари
D PUNKT
Нови Сад

Штампа
OFFSET PRINT
Нови Сад, 2014.

Тираж
5.000 примерака

CIP - Каталогизација у публикацији
Библиотека Матице српске, Нови Сад
069.5:73/76(497.113 Novi Sad)(036)

МИШИЋ, Снежана

Осети уметност : моја галерија : доживљавање уметничких дела путем чула / [аутори Снежана Мишић, Јелена Огњановић, Мирослава Жарков ; илустрације и дизајн Лазо Сатмари]. - Нови Сад : Галерија Матице српске, 2014 (Нови Сад : Offset print). - 40 стр. : илустр. ; 21 cm

Тираж 5.000.

ISBN 978-86-83603-71-8

1. Огњановић, Јелена 2. Жарков, Мирослава

а) Галерија Матице српске (Нови Сад) - Збирке - Водичи

COBISS.SR-ID 290374407

Моји покровитељи

Министарство културе
и информисања
Републике Србије

Град Нови Сад

Управа за културу
Града Новог Сада

Моја галерија

Галерија Матице српске

Мој вртић

ПУ „Радосно детињство“

ISBN 978-86-83603-71-8

9 788683 603718